

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

GHID

pentru desfășurarea activităților educaționale
și terapeutic-recuperatorii
în învățământul special și special integrat

Anul școlar 2020-2021

Machetat la
Editura Didactică și Pedagogică S.A.

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

GHID

**PENTRU DESFĂȘURAREA
ACTIVITĂȚILOR EDUCAȚIONALE
ȘI TERAPEUTIC-RECUPERATORII
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL
ȘI SPECIAL INTEGRAT**

Anul școlar 2020-2021

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

S1

S2

S3

ARGUMENT

De ce acest Ghid?

Pentru că 1 septembrie 2020 ne aduce un *An Școlar Altfel*.

Altfel decât anii școlari anteriori, cu altfel de emoții decât cele cu care am întâmpinat altădată începerea școlii, cu altfel de lecții și activități și, nu în ultimul rând, cu altfel de jocuri. Dar important este că vom fi din nou împreună *la școală*, chiar dacă, uneori, doar virtual, la distanță, însă apropiați prin activitățile și lucrurile împărtășite.

Pandemia de COVID-19 a afectat sistemele de educație și formare din întreaga lume, punând o presiune fără precedent asupra lor, aducând schimbări majore în felul în care învățăm, predăm, comunicăm și colaborăm în cadrul comunităților noastre de educație și formare și între acestea. În acest context inedit, Comisia Europeană recomandă statelor membre, ținând seama, în mod corespunzător, de principiul subsidiarității și în conformitate cu circumstanțele naționale, ca pentru redeschiderea instituțiilor de educație și formare să se țină cont de circumstanțele locale, regionale și naționale, privind evoluția pandemiei, iar activitățile de învățare și de predare față în față să se reia acolo unde se poate asigura siguranța cursanților și a personalului, inclusiv condiții sanitare și de igienă adecvate, asigurându-se totodată egalitatea de șanse.

În funcție de rata îmbolnăvirilor și în baza analizelor de situație de la nivelul fiecărei unități de învățământ, inspectoratele școlare județene/ Inspectoratul Școlar al Municipiului București propun spre aprobare centrelor județene/al Municipiului București de Conducere și Coordonare a Intervenției (CJCCI/CMBCCI) scenariul după care va funcționa fiecare unitate de învățământ, în concordanță cu situația epidemiologică la data de 7 septembrie și cu infrastructura și resursele existente. Criteriul epidemiologic în baza căruia școlile vor urma unul dintre cele trei scenarii este rata incidenței cumulate (numărul total de cazuri noi din ultimele 14 zile raportat la 1000 de locuitori), în

baza următorului raționament:

- Dacă rata incidenței cumulate este sub 1/1000 locuitori - se va putea opta între scenariul 1 (VERDE) sau scenariul 2 (GALBEN) pentru fiecare școală în parte, în funcție de infrastructura și resursele existente la nivelul unității de învățământ;
- Dacă rata incidenței cumulate este între 1-3/1000 locuitori - se va aplica scenariul 2 (GALBEN) pentru toate școlile din localitate;
- La o rată a incidenței cumulate peste limita de alertă de 3/1000 locuitori, CJCCI va realiza o analiza a situației epidemiologice din localitate și în funcție de existența transmiterii comunitare în localitate și numărul de focare existente în școlile din localitate, precum și alte criterii de risc, CJCCI poate impune închiderea temporară a școlilor (scenariul 3 - ROȘU), elevii desfășurând cursurile online.
- În contextul confirmării unui caz/mai multor cazuri de COVID-19 la nivelul unei școli, clasa sau întreaga școală pot fi închise pentru 14 zile, elevii desfășurând cursuri online.

CUPRINS

I. Scenarii propuse pentru anul școlar 2020-2021	6
II. Măsurile privind starea de sănătate la nivelul unităților de învățământ, în contextul epidemiei COVID -19	7
III. Recomandări în vederea pregătirii unităților de învățământ pentru noul an școlar	14
IV. Particularități ale activității educaționale și terapeutice-recuperatorii în învățământul special și special integrat	20
1. Analiza gradului de realizare a serviciilor cuprinse în Planul de Servicii Individualizat (PSI) și a nivelului de parcurgere a Planului de Intervenție Personalizat (PIP).....	20
2. Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul școlar 2019-2020	22
3. Sugestii metodologice pentru desfășurarea activității educaționale-terapeutice în învățământul special.....	30
4. Recomandări privind activitatea profesorilor itineranți și de sprijin cu preșcolarii și elevii cu CES integrați în învățământul de masă	42

I. SCENARIILE PROPUSE PENTRU ANUL ȘCOLAR 2020 -2021

Scenariile vor fi adoptate în funcție de situația epidemiologică generală, de particularitățile regionale și de infrastructura și resursele umane ale fiecărei unități de învățământ în parte. Actualizarea scenariilor pe parcursul anului școlar se va realiza cu o frecvență de o dată pe săptămână pentru stabilirea scenariului pentru săptămâna următoare sau ori de câte ori este nevoie.

S1

SCENARIUL 1

REVENIREA LA ȘCOALĂ A TUTUROR PREȘCOLARILOR ȘI ELEVILOR

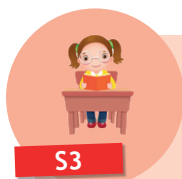

S2

SCENARIUL 2

MODIFICĂRI ÎN PROGRAMUL ȘCOLAR, PRIN REVENIREA LA ȘCOALĂ A PREȘCOLARILOR ȘI A ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR, DIN CLASA A VIII-A ȘI A XII-A ȘI CURSURI PRIN ROTAȚIE (FAȚĂ ÎN FAȚĂ ȘI ONLINE) PENTRU CEIALȚI ELEVII

* În situația în care spațiul unității de învățământ permite asigurarea distanțării fizice și păstrarea normelor igienico-sanitare, activitatea poate fi desfășurată față în față, cu toți preșcolarii/elevii, având în vedere particularitățile și nevoile acestora

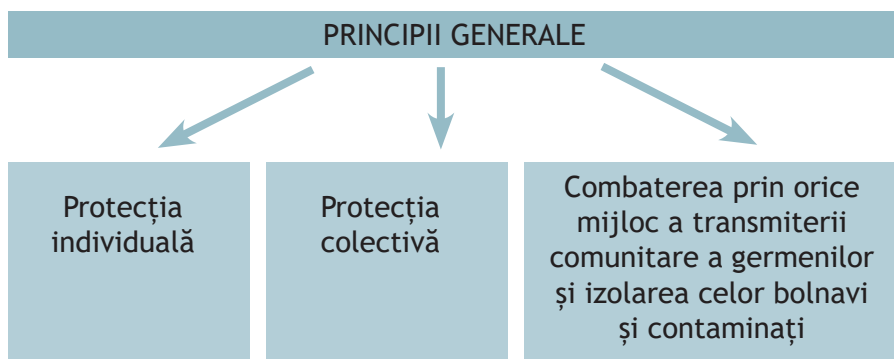

S3

SCENARIUL 3

ȘCOALĂ ONLINE PENTRU TOȚI PREȘCOLARII ȘI ELEVII

II. MĂSURI PRIVIND STAREA DE SĂNĂTATE LA NIVELUL UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT, ÎN CONTEXTUL EPIDEMIEI COVID -19

Măsurile de protecție în unitățile de învățământ preuniversitar, în context pandemic

Asigurarea coordonării activităților de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2

- ▶ la nivelul fiecărei unități de învățământ se stabilește un responsabil, dintre angajații acesteia, care va facilita schimbul de informații cu reprezentanții inspectoratelor școlare județene/ al municipiului București, ai direcțiilor de sănătate publică, ai autorităților publice locale și ai CJCCI, respectiv CMBCCI, în vederea unei coordonări eficiente a activităților de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2;

Organizarea spațiilor pentru asigurarea distanțării fizice

- ▶ organizarea circuitelor în interiorul unității de învățământ (curte, săli de clasă, coridoare etc), cu trasee prestabilite, demarcate prin benzi vizibile, care să asigure păstrarea distanțării fizice;

- ▶ amplasarea de indicatoare vizibile și intuitive, adaptate particularităților de vârstă și tipului de dizabilitate a preșcolarilor/ elevilor (panouri, săgeți etc.);
- ▶ amenajarea sălii de grupă/de clasă astfel încât să fie asigurată distanțarea fizică între elevi, prin eliminarea mobilierului care nu este necesar, dispunerea mobilierului util astfel încât să fie obținută distanțarea de minimum 1 metru între elevi sau montarea de separatoare transparente în situația în care distanțarea nu este posibilă;
- ▶ realizarea unei “oglinzi a grupei/clasei” și stabilirea unui loc fix pentru fiecare preșcolar/elev în sala de grupă/de clasă; poziționarea băncilor/ pupitrelor astfel încât elevii să nu stea față în față și să nu blocheze accesul în sală;
- ▶ păstrarea componenței grupelor/claselor și a sălii alocate (doar profesorii vor schimba sala, în funcție de disciplinele din orar), fiind premise schimbări doar în situații temeinic justificate și evitarea contactului între preșcolarii/elevii din grupe/clase;
- ▶ limitarea întâlnirilor între preșcolari/elevi, prin decalarea intervalelor orare, gestionarea fluxului de elevi și/sau stabilirea unor zone de așteptare în locurile frecventate în mod curent și în același interval orar (coridoare, grupuri sanitare etc.), astfel încât să fie asigurată distanțarea fizică corespunzătoare;
- ▶ limitarea întâlnirilor dintre preșcolari/elevi în perimetrul sălii de grupă/de clasă, în funcție de specificul activităților didactice și al sarcinilor de lucru, prin stabilirea unui sens de circulație indicat prin marcaje;
- ▶ evitarea experimentelor și a aplicațiilor practice care necesită mișcare și/sau interacțiune strânsă între preșcolari/elevi;
- ▶ reamenajarea spațiilor exterioare, prin organizarea mobilierului astfel încât să se păstreze distanțarea fizică și igienizarea zilnică și ori de câte ori este nevoie a acestora;
- ▶ purtarea măștii de către elevi și personalul didactic/didactic auxiliar/nedidactic, atât în timpul orelor de curs, cât și în timpul recreației, atunci când se află în interiorul unității de învățământ;

Organizarea accesului în unitatea de învățământ

- ▶ montarea de dispensere/flacoane cu soluție dezinfectantă pentru mâini, la intrarea în școală și pe coridoare, precum și la intrarea în fiecare clasă, astfel încât să fie facilitată dezinfecția frecventă;
- ▶ afișarea de materiale de informare (postere) privind măsurile de igienă/protecție, la intrarea în școală și în toate locurile cu o bună vizibilitate;
- ▶ menținerea deschisă, pe cât posibil, a ușilor pentru a evita punctele de contact, având în vedere însă aplicarea regulilor de evacuare în caz de incendiu (spre exemplu, ușile de incendiu neutilizate vor fi menținute închise, iar ușile claselor vor fi menținute deschise până la sosirea tuturor elevilor);
- ▶ gestionarea fluxului de persoane, la intrarea în unitatea de învățământ, asigurarea, pe cât posibil a mai multor căi de acces și intrarea eșalonată la intervale orare stabilite în funcție de zone sau de clădiri (etaj, aripă etc.);
- ▶ accesul oricărui persoane străine (părinți, alți însoțitori etc.) va fi interzis în afara cazurilor excepționale (dizabilități grave sau severe), cu aprobarea conducerii unității de învățământ;

Organizarea programului școlar

- ▶ organizarea procesului de învățământ va avea în vedere eșalonarea intervalelor de începere a programului, astfel încât să se evite aglomerările la intrare și la ieșire, precum și în timpul recreației;
- ▶ evitarea formării de grupuri de preșcolari/elevi din grupe/clase diferite și supravegherea acestora, de către cadrele didactice, pe toată durata pauzelor, pentru păstrarea distanțării fizice;
- ▶ instruirea preșcolarilor/elevilor să nu interacționeze fizic, să nu își atingă fața, gura, ochii, nasul cu mâinile neigienizate și să păstreze distanța corespunzătoare, în funcție de împrejurări;
- ▶ evitarea practicării jocurilor/activităților de contact, care implică formarea unor grupuri care duc la reducerea distanței dintre elevi sau care implică schimbul de obiecte comune (minge,

ștafetă etc.) și se vor evita structurile de joc ale căror suprafețe de contact nu pot fi dezinfectate;

- ▶ limitarea activităților sportive efectuate în sala de sport, la activități care nu presupun efort mediu/intens cu asigurarea obligatorie a distanței fizice de minimum 1,5 metri, situație în care nu este indicată purtarea măștii;
- ▶ limitarea utilizării de materiale didactice de către mai mulți preșcolari/ elevi și igienizarea acestora, a echipamentelor și a suprafețelor cu care preșcolarii/elevii intră în contact, după fiecare utilizare;
- ▶ aerisirea spațiilor, minimum 10 minute la fiecare oră și igienizarea ușilor, podelelor, mobilierului, materialelor didactice și a echipamentelor de lucru, la finalul cursurilor sau, după caz, după fiecare grupă de preșcolari/ clasă de elevi;
- ▶ monitorizarea absențelor elevilor și ale personalului și anunțarea autorităților sanitare locale, în cazul înregistrării unei creșteri mari a numărului de absențe ale elevilor și/sau personalului, cauzate de boli respiratorii;

Măsurile igienico-sanitare la nivel individual

- ▶ spălarea/dezinfectarea mâinilor de către preșcolari/elevi și întregul personal al unității de învățământ: imediat după intrarea în școală și înainte de a intra în sala de clasă, înainte de pauza/pauzele de masă, înainte și după utilizarea toaletei, după tuse sau strănut, ori de câte ori este necesar;
- ▶ purtarea măștii de protecție obligatoriu de întregul personal al unității de învățământ, în sălile de clasă, în cancelarie, în timpul deplasării prin unitatea de învățământ și în timpul recreației (în interior);
- ▶ purtarea măștii de protecție obligatoriu de elevii din învățământul primar, gimnazial și liceal, în sălile de clasă, în timpul deplasării prin unitatea de învățământ sau în timpul recreației (în interior), precum și în timpul recreației în aer liber, în spațiile aglomerate, atunci când nu este asigurată distanța de minimum 1 metru între elevi;

Măsurile igienico-sanitare în unitatea de învățământ

- ▶ adoptarea și implementarea, în fiecare unitate de învățământ, cu sprijinul autorităților publice locale a măsurilor prevăzute de normele în vigoare;
- ▶ elaborarea și aplicarea planului de curățenie și dezinfecție a sălilor de clasă, cancelariei, spațiilor comune (holuri, săli de sport etc.), precum și de aerisire a sălilor de grupă/clasă;

Instruirea personalului, comunicarea permanentă de informații către elevi și părinți privind măsurile de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2

- ▶ instruirea personalului și comunicarea permanentă de informații pentru elevi și părinți privind măsurile de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2;
- ▶ instruirii periodice ale elevilor: în prima zi de școală și cel puțin o dată pe săptămână elevii vor fi instruiți de către cadrele didactice, în vederea respectării măsurilor de protecție și prevenție a infectării cu SARS-CoV2;

Măsurile pentru elevi, cadre didactice și alt personal din unitățile de învățământ aflate în grupele de vârstă cu risc și/sau având afecțiuni cronice și/sau dizabilități

- ▶ Personalul din unitățile de învățământ, cu risc (de exemplu: vârstnici, persoane cu diabet zaharat sau alte boli cronice, persoane cu imunitate deficitară) va reveni în școli cu avizul medicului de medicina muncii;
- ▶ Preșcolarii/elevii care fac parte dintr-un grup cu risc (de exemplu: boli respiratorii cronice severe, obezitate severă, diabet zaharat tip I, boli inflamatorii, imune/auto-imune, boli rare, boli ereditare de metabolism, dizabilități, tratament imunosupresiv), vor reveni în școli, cu avizul și recomandările specifice ale medicului curant și cu acordul scris al părinților/ tutorilor (pentru aceștia, reprezentanții unităților de învățământ vor identifica, după caz, soluții pentru asigurarea procesului educațional la distanță sau în condiții de siguranță sporite);

- ▶ Preșcolarii/elevii care locuiesc la același domiciliu cu o persoană care face parte dintr-un grup în risc, se pot, în mod normal, reîntoarce la instituția de învățământ. Pot exista anumite cazuri în care, după o evaluare concretă și individuală a gradului de boală al persoanei respective și a riscului de contaminare cu Sars-CoV-2 pe care copilul îl poate aduce acasă, se poate recomanda de către medicul curant, cu acordul familiei, ca acel copil să nu se prezinte fizic la școală, pentru o perioadă determinată, urmând ca reprezentanții unităților de învățământ să identifice soluții pentru asigurarea procesului educațional la distanță sau în condiții sporite de siguranță.

TIPURI DE MESAJE UTILE ÎN PREVENIREA INFECȚIEI SARS-CoV-2

- ▶ Spălați-vă frecvent și regulat pe mâini, cel puțin 20 de secunde cu apă și săpun;
- ▶ Mențineți o distanță cât mai mare față de celelalte persoane;
- ▶ Poartă corect masca de protecție;
- ▶ Evitați să vă atingeți ochii, nasul și gura cu mâinile neigienizate;
- ▶ Acoperiți-vă gura și nasul cu o batistă de unică folosință sau folosiți cotul îndoit în cazul în care se întâmplă să strănutăți sau să tușiți. După aceea, aruncați batista utilizată;
- ▶ Curățați obiectele/suprafețele utilizate sau atinse frecvent folosind servetele/lavete etc.);
- ▶ Solicitați consult de specialitate dacă prezentați simptome precum febră, tuse sau dificultăți la respirație sau orice altă simptomatologie de boală;
- ▶ Discutați cu profesorii dacă aveți întrebări sau temeri.

AȘA DA

- ▶ Spală-te/dezinfectează-te pe mâini înainte de a pune mâna pe mască;
- ▶ Verifică masca, să nu fie ruptă sau găurită;
- ▶ Identifică partea de sus, care trebuie să aibă banda metalică sau marginea tare;
- ▶ Pune masca cu partea colorată spre exterior;
- ▶ Așază banda metalică sau marginea tare deasupra nasului;
- ▶ Acoperă nasul, gura și bărbia;
- ▶ Potrivește masca pe față fără a lăsa spații libere pe laterale;
- ▶ Evită să atingi masca;
- ▶ Scoate masca apucând-o de barete;
- ▶ Ține masca departe de tine și de suprafețe în timp ce o scoți;
- ▶ După folosire, aruncă imediat masca, într-un coș cu capac;
- ▶ Spală-te/dezinfectează-te pe mâini după ce arunci masca.

AȘA NU

- ▶ Nu folosi o mască ruptă sau umedă;
- ▶ Nu purta masca doar peste gură sau sub bărbie;
- ▶ Nu purta o mască prea largă;
- ▶ Nu atinge partea din față a măștii;
- ▶ Nu scoate masca pentru a vorbi cu cineva sau pentru a face altceva ce necesită reatingerea măștii;
- ▶ Nu-ți lăsa masca la îndemâna altor persoane;
- ▶ Nu refolosi masca;
- ▶ Nu schimba masca cu altă persoană.

III. RECOMANDĂRI ÎN VEDEREA PREGĂTIRII UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PENTRU NOUL AN ȘCOLAR

INFRASTRUCTURĂ

- ▶ identificarea de spații adecvate (în aceeași incintă, în altă clădire, într-un spațiu adăugat, ca de exemplu, container), în vederea asigurării respectării regulilor de distanțare fizică și colaborarea cu autoritățile publice locale pentru dotarea cu materiale și echipamente specifice, precum și cu mobilier adecvat;
- ▶ respectarea regulilor de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în desfășurarea activităților de terapii specifice și de compensare, prin reorganizarea cabinetelor de terapie, montarea de separatoare din plexiglas/utilizarea de viziere de către cadrele didactice, asigurarea materialelor necesare igienizării după fiecare activitate terapeutică;
- ▶ realizarea unor circuite care să asigure buna funcționare a unităților de învățământ special (acces în unitate, trasee de deplasare prestabilite ș.a.); semnalizarea de trasee care indică direcția de deplasare sau poziționarea preșcolarilor/elevilor în spațiu utilizând coduri de culoare;
- ▶ descongestionarea spațiilor educaționale și terapeutice (simplificarea afișajului, eliminarea unor materiale didactice, jocuri și jucării, dulapuri-vestiare pentru depozitarea hainelor și a altor obiecte personale etc.), astfel încât să se creeze spațiu pentru asigurarea distanțării de minimum 1m între elevi;
- ▶ locurile din clasă trebuie să fie fixe, după aranjarea elevilor în bănci, aceștia neschimbându-și locurile între ei pe toată

perioada cursurilor, limitându-se totodată, pe cât posibil, deplasările în sala de clasă;

- ▶ reamenajarea curților în vederea asigurării posibilității de organizare a unor activități în aer liber, cu asigurarea măsurilor igienico-sanitare specifice prevenirii răspândirii infecției SARS-CoV-2;
- ▶ servirea mesei cu respectarea regulilor de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2, prin organizarea intervalelor aferente meselor și a accesului, astfel încât să se evite aglomerările și întâlnirile între grupe de elevi pe culoare; gestionarea echipamentelor colective (tăvi, tacâmuri, carafe pentru apă etc.) va fi adaptată, astfel încât contactele să fie limitate, recomandându-se folosirea de tacâmuri de unică folosință; servirea mesei în sălile de curs - mese/pupitre individuale, cu separatoare din plexiglas și cu asigurarea distanțării fizice de 1,5 m atât în timpul servirii mesei, cât și pentru distribuirea alimentelor și cu igienizarea și aerisirea sălii înainte și după masă;
- ▶ elaborarea de proceduri privind circuitul alimentelor, în vederea aplicării ghidurilor și normelor specifice elaborate de MS/DSP);
- ▶ igienizarea sălilor de mese, conform Planului de curățenie și dezinfecție;
- ▶ identificarea de noi spații, precum și de personal care să asigure supravegherea preșcolarilor/elevilor în izolare;
- ▶ elaborarea de proceduri/protocoale proprii, în vederea aplicării eficiente a măsurilor privind prevenirea și combaterea îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2, în baza normelor/instrucțiunilor/ghidurilor elaborate de Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării și diseminarea acestora către toți cei implicați: cadre didactice, elevi, părinți/tutori, comunitate;
- ▶ elaborarea unor proiecte de parteneriat educațional cu instituții/ONG-uri/specialiști în domeniul activităților online, pentru îmbunătățirea infrastructurii IT.

RESURSE

- ▶ asigurarea cantităților necesare de materiale și a mijloacelor necesare efectuării curățeniei și asigurării condițiilor de igienă;
- ▶ achiziționarea materialelor de protecție pentru cadrele didactice, personalul medical, personalul nedidactic: măști de protecție, mănuși, halate, bonete etc.;
- ▶ organizarea resurselor umane (personal didactic, nedidactic și auxiliar) și distribuirea acestora astfel încât să se acopere necesarul pentru grupele de preșcolari/colectivele de elevi formate în condițiile respectării normelor de distanțare fizică;
- ▶ identificarea, cu ajutorul autorităților publice locale, a resurselor pentru achiziționarea de materiale și echipamente necesare desfășurării activității educaționale și terapeutic - recuperatorie, în condiții de siguranță și de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2;
- ▶ asigurarea unui număr corespunzător de materiale educaționale (materiale didactice, cărți, jocuri și jucării, instrumente de scris, echipamente adaptate nevoilor preșcolarilor/elevilor cu dizabilități) în vederea utilizării individuale a acestora, de către fiecare preșcolar/elev;
- ▶ elaborarea de proceduri/protocoale proprii, în vederea aplicării eficiente a măsurilor privind prevenirea și combaterea îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2, în baza normelor/instrucțiunilor/ghidurilor elaborate de către Ministerul Sănătății și Ministerul Educației și Cercetării și diseminarea acestora către toți cei implicați: cadre didactice, elevi, părinți/tutori, comunitate;
- ▶ realizarea de materiale informative pentru elevi și părinți/tutori, cu privire la principalele măsuri de prevenție împotriva infectării cu SARS-CoV-2, atât în format letric, pentru afișarea acestora în cadrul unității de învățământ, cât și în format electronic, pentru postarea pe site-ul unității de învățământ sau transmise către părinți/ tutori, prin diferite mijloace (e-mail, Messenger, WhatsApp etc.);

- ▶ stabilirea unor grupuri de comunicare în mediul virtual, la nivelul colectivului de cadre didactice și între cadrele didactice și părinți/tutori;
- ▶ selectarea resurselor educaționale deschise și a altor categorii de mijloace și resurse care pot fi utilizate în intervenția educațională în sistem online pentru elevii din învățământul special și special integrat;
- ▶ transpunerea/crearea de resurse educaționale specifice pentru elevii cu dizabilități senzoriale (auz, vâz), precum și pentru elevii cu dizabilități intelectuale;
- ▶ adoptarea unui set unitar de aplicații și platforme pentru învățarea online, accesibile de pe un anumit număr de echipamente/dispozitive diverse (telefon, tabletă, PC etc.) și adaptate tipului de dizabiliate (mintal, senzorial);
- ▶ identificarea de resurse educaționale dedicate activităților de învățare online pentru elevii din învățământul special și special integrat;
- ▶ formarea/perfecționarea cadrelor didactice în domeniul activităților de învățare în sistem online;
- ▶ realizarea de ședințe metodice online în vederea identificării, diseminării și valorificării exemplelor de bună practică privind activitățile de învățare online și realizarea de ghiduri, la nivelul colectivului de cadre didactice, vizând desfășurarea activităților cu preșcolarii/elevii cu dizabilități pe platforme sincron și adaptarea activităților de învățare la mediul familial;
- ▶ realizarea unor tutoriale/cursuri de pregătire online pentru părinți/tutori, în funcție de tipul de dizabilitate a copilului (de exemplu: în domeniul învățării citit-scrisului Braille, a utilizării mașinilor de scris Braille și a echipamentelor TIC cu ajutorul vocii sintetice de către nevăzători);
- ▶ protejarea sănătății preșcolarilor/elevilor, având în vedere faptul că majoritatea celor cu dizabilități grave au, de regulă, și alte afecțiuni asociate (în unele cazuri, comorbidități COVID), prin asigurarea condițiilor pentru organizarea de activități cu frecvență redusă.

ACTIVITĂȚI EDUCAȚIONALE ȘI TERAPEUTIC - RECUPERATORII

- ▶ asigurarea continuității fluxului educațional - terapeutic și a unei intervenții educațional-terapeutice, adaptate particularităților de vârstă și diagnosticului fiecărui preșcolar /elev, indiferent de scenariul adoptat;
- ▶ proiectarea activității - suport pentru învățarea online, din perspectiva principiilor didacticei generale și a celor care particularizează învățământul special și special integrat, pornind de la documentele de planificare didactică existente;
- ▶ integrarea în activitatea educațională a tehnologiilor asistive cu care elevii cu dizabilități sunt familiarizați încă din clasele primare;
- ▶ identificarea acelor strategii educaționale și terapeutic - recuperatorii, specifice tipului de dizabilitate a elevilor, care să faciliteze atât transmiterea online a conținutului, cât și receptarea optimă a acestuia;
- ▶ proiectarea de medii de învățare flexibile, incluzive și centrate pe elev, pentru a permite accesul la materiale, activități și sarcini de lucru adaptate pentru toți preșcolarii/elevii;
- ▶ selectarea și utilizarea resurselor educaționale deschise și a altor categorii de mijloace și resurse care pot fi utilizate în intervenția educațională în sistem online pentru preșcolarii/elevii din învățământul special, pe tipuri de dizabilități;
- ▶ Consiliul de administrație al unității de învățământ special poate decide ca unele activități ale învățătorului/profesorului-educator să se desfășoare în parteneriat cu profesorul de psihopedagogie specială/profesorii de diferite specialități de la clasă (în cadrul ariilor curriculare Om și societate, Arte, Tehnologii, Educație fizică și sport);
- ▶ crearea unei platforme educaționale dedicate activităților de învățare online, ușor accesibilă elevilor cu dizabilități mintale ("user friendly");
- ▶ elaborarea unor materiale didactice atractive, specifice activității cu preșcolarii/elevii din învățământul special și special integrat, iar materialele care urmează să fie transmise online trebuie să cuprindă

toate informațiile necesare învățării: de la conținut, explicații, aplicații și până la exerciții de evaluare/autoevaluare;

- ▶ corelarea duratei de desfășurare a activităților online cu particularitățile psihoindividuale ale elevilor cu dizabilități (pentru elevii cu dizabilități grave, severe, profunde și asociate - un interval de 15-20 min./activitate, iar pentru elevii cu dizabilități moderate sau ușoare alocare a unui interval de 20-30 min./activitate); stabilirea și respectarea unui program/orar pentru activitățile derulate în sistem online, astfel încât să se evite supraîncărcarea preșcolarilor/elevilor cu sarcini de învățare, fie de către părinți/tutori, fie de către cadrele didactice în condițiile învățării online;
- ▶ oferirea unui feedback constructiv permanent elevilor și, după caz, părinților/tutorilor acestora, în urma participării la activitățile desfășurate online și a rezolvării sarcinilor de lucru, prin utilizarea unor softuri/materiale educaționale adecvate acestui scop;
- ▶ desfășurarea activităților terapeutice în grupuri mici de lucru (2-3 preșcolari/elevi);
- ▶ asigurarea unui program care să permită o rotire echilibrată a grupelor de elevi, în scenariul galben, astfel încât toți să beneficieze în mod egal de activități de corectare, de ameliorare și de recuperare, prin interacțiunea directă cadru didactic-elev;
- ▶ valorificarea conținuturilor curriculare/disciplinelor școlare/activităților terapeutice care vizează formarea unor deprinderi de igienă personală și socială, prin evidențierea regulilor de bază pentru o conduită sănătoasă în contextul epidemiologic actual;
- ▶ creșterea numărului de activități desfășurate în aer liber, cu respectarea măsurilor impuse de normele în vigoare pentru prevenirea și minimalizarea răspândirii infecției SARS-CoV-2;
- ▶ realizarea unui proces eficient de evaluare a preșcolarilor/elevilor și întocmirea unor Planuri de Intervenție Personalizate adaptate;
- ▶ identificarea și utilizarea unor canale/mijloace de comunicare accesibile, atât în vederea participării preșcolarilor/elevilor, la activitățile suport de învățare online, cât și pentru menținerea permanentă a legăturii cu părinții/tutorii acestora și consilierea lor cu privire la desfășurarea activităților și la utilizarea resurselor TIC.

IV. PARTICULARITĂȚI ALE ACTIVITĂȚII EDUCAȚIONALE ȘI TERAPEUTIC - RECUPERATORII ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL ȘI SPECIAL INTEGRAT

1. Analiza gradului de realizare a serviciilor cuprinse în Planul de Servicii Individualizat (PSI) și a nivelului de parcurgere a Planului de Intervenție Personalizat (PIP)

La nivelul învățământului special, pentru elevii cu deficiențe mintale severe, grave, profunde sau asociate, precum și pentru preșcolarii și elevii claselor pregătitoare, clasele I și a V-a (unde până în prezent nu există programe școlare), PSI reprezintă instrumentul de planificare a serviciilor psihoeducaționale și a intervențiilor specifice, iar PIP este instrumentul de proiectare și implementare a activităților educațional-terapeutice.

Pentru eficientizarea analizei desfășurării activităților de intervenție și a gradului de atingere a finalităților propuse, cadrele didactice, în calitate de responsabili de caz servicii psihoeducaționale vor realiza următoarele activități:

- ▶ comunică cu membrii echipei multidisciplinare (online sau offline) sub formă de: notă telefonică, adresă prin poștă, mesaj pe e-mail, messenger, Whatsapp, ședință organizată pe Zoom, Google Meet sau altă platformă;
- ▶ culege datele de la toți membrii echipei multidisciplinare;
- ▶ evaluează gradul de atingere a obiectivelor propuse;
- ▶ elaborează raportul de monitorizare;
- ▶ identifică punctele slabe în ceea ce privește implementarea PSI și PIP, analizează dificultățile de implementare a PSI și/sau PIP și organizează (online sau offline) întâlniri de lucru cu membrii echipei multidisciplinare pentru a găsi cele mai eficiente soluții de remediere, dacă este cazul;
- ▶ elaborează planul de măsuri.

Planul de măsuri cuprinde:

- ▶ serviciile și intervențiile necesare;
- ▶ profesioniștii care pot asigura serviciile identificate ca fiind necesare elevului.

În urma planului de măsuri stabilit, se va elabora un nou PIP care va cuprinde, pe lângă componentele de bază, și strategii de învățare remedială. De asemenea, în funcție de măsurile de intervenție propuse, se va revizui și PSI-ul (introducerea de noi servicii, cooptarea în echipa multidisciplinară de noi specialiști, creșterea gradului de implicare a părinților/ tutorilor în procesul educațional-terapeutic în sistem online).

Analiza gradului de realizare a serviciilor cuprinse în PSI și a nivelului de parcurgere a PIP se va realiza în primele două săptămâni de la debutul școlii, urmând ca implementarea recomandărilor cuprinse în planul de măsuri să se facă pe parcursul primului semestru al anului școlar 2020-2021, în mod diferențiat, în conformitate cu propunerile membrilor echipei multidisciplinare.

Pentru elevii cu dizabilități senzoriale, precum și pentru elevii cu dizabilități intelectuale moderate/ușoare, cadrele didactice vor consulta și analiza planificările calendaristice din anul 2019-2020 și se vor identifica elementele insuficient structurate în perioada de cursuri online sau neconsolidate după martie 2020.

Pentru elevii cu CES integrați în învățământul de masă, cadrele didactice vor analiza, în colaborare cu profesorii itineranți și de sprijin, parcurgerea adaptărilor curriculare din anul școlar 2019-2020, în vederea identificării acelor obiective care nu au putut fi atinse, începând cu martie 2020. În urma analizei dificultăților întâmpinate de către elevii cu CES integrați, se vor propune măsuri de sprijin cu rol de remediere, dar și de prevenire a unui posibil eșec școlar: reluarea anumitor conținuturi, accesibilizarea informațiilor, optimizarea comunicării, cooptarea în cadrul echipei multidisciplinare a unor noi specialiști etc. Un factor important îl reprezintă relația cu părinții, precum și suportul pe care aceștia îl pot asigura propriului copil. Toate aceste măsuri se vor regăsi în PSI-ul revizuit.

2. Evaluarea gradului de achiziție a competențelor din anul școlar 2019-2020

Evaluarea inițială sau predictivă are ca scop cunoașterea capacităților de învățare ale elevilor, stabilirea gradului în care aceștia au asimilat noțiuni, concepte pe care ulterior să le aplice în diferite situații de învățare. Evaluarea inițială se va realiza în primele trei săptămâni de la debutul anului școlar, iar rezultatele acesteia vor sta la baza elaborării documentelor de planificare și proiectare didactică pentru anul școlar 2020-2021.

Elaborarea testelor predictive presupune reluarea obiectivelor (cadru și de referință) specifice anului școlar precedent, în vederea stabilirii capacităților, deprinderilor pe care toți elevii ar trebui să le dovedească, cel puțin la nivelul de performanță minimal. Rezultatele obținute în urma aplicării testelor inițiale vor fi valorizate în proiectarea conținutului instruirii din etapa următoare, impunând în același timp direcțiile și modalitățile de acțiune ameliorativă și corectivă.

Etape în proiectarea și elaborarea testelor predictive:

- ▶ Precizarea obiectivelor (descrierea comportamentului ce trebuie pus în evidență de către elevi și indicarea conținutului aferent acestuia)
- ▶ Stabilirea conținutului (teme, capitole, grup de lecții)
- ▶ Stabilirea tipurilor de itemi utilizați (itemi obiectivi, semi-obiectivi sau subiectivi, în funcție de obiective/competențe și de conținuturi)
- ▶ Elaborarea itemilor de evaluare
- ▶ Organizarea testului (gruparea itemilor de același tip și eșalonarea lor în funcție de nivelul de dificultate, de la cei mai facilii, la cei mai dificili)
- ▶ Alcătuirea grilei de corectare (modelul răspunsurilor corecte și complete)
- ▶ Estimarea timpului de lucru necesar pentru rezolvarea probei
- ▶ Elaborarea baremului de corectare și notare

Recomandări pentru cadrele didactice cu privire la realizarea evaluării inițiale:

- ▶ Evaluarea inițială va viza toate achizițiile dobândite de către elevi în anul școlar anterior în vederea identificării cunoștințelor/elementelor structurate insuficient, cu precădere în perioada desfășurării cursurilor online (martie-iunie 2020);
- ▶ Elaborarea testului de evaluare inițială se va realiza în funcție de particularitățile de vârstă și de diagnostic ale elevilor;

În condițiile în care contextul epidemiologic impune desfășurarea evaluării inițiale în sistem online, cadrele didactice vor avea în vedere:

- ▶ Selectarea mijloacelor de comunicare online pentru realizarea evaluării inițiale în funcție de echipamentele informatice disponibile și accesibile elevului și părinților/tutorei acestuia;
- ▶ Utilizarea unor teste de evaluare diferențiate, prin adaptarea sarcinilor de învățare la particularitățile elevilor și la specificul activităților desfășurate în mediul virtual:
 - durata unei activități de evaluare se va stabili în funcție de particularitățile și de ritmul de lucru al elevului (15-30 de minute);
 - sarcinile de evaluare să fie eșalonate în funcție de gradul de dificultate;
 - volumul și gradul de dificultate al sarcinilor de evaluare să fie echilibrate;
 - în cazul elevilor cu dizabilități mintale accentuate și grave se recomandă ca evaluarea inițială să se desfășoare, de regulă, în întâlniri online individuale sau în grupuri mici;
 - realizarea de către cadrul didactic a unui instructaj clar și coerent privind sarcinile de învățare cuprinse în instrumentele de evaluare transmise prin mijloace digitale;
 - consilierea părinților cu privire la importanța procesului de evaluare inițială și tipul de sprijin ce trebuie acordat elevului pe parcursul rezolvării testului predictiv.

Limite ale evaluării în mediul online:

- ▶ Probele de evaluare aplicate în mediul online pot fi mai greu de abordat în condițiile în care instructajul nu este facilitat de profesor prin interacțiune față în față;
- ▶ Procesul de evaluare își pierde din obiectivitate din cauza sprijinului/intervenției părinților/ tutorilor;
- ▶ Interacțiunea limitată strict la mediul online generează anumite dificultăți în evaluarea unor abilități și deprinderi de bază pentru elevii cu dizabilități (autonomie personală, socializare, etc.);
- ▶ Transferul activităților terapeutice (TTL, Kinetoterapie, Psihodiagnoză) în mediul virtual determină limitări în ceea ce privește depistarea diferitelor tulburări/afecțiuni și stabilirea unui Plan de intervenție personalizat, adaptat nevoilor elevului.

► **Modele orientative pentru elaborarea instrumentelor de evaluare inițială/predictivă**

a) PROIECTAREA TESTULUI PREDICTIV (model orientativ)

Aria curriculară: _____

Disciplina: _____

Clasa: _____

An școlar: _____

Data: _____

1. Obiectivele vizate:

O₁: _____

O₂: _____

O...: _____

2. Conținuturile evaluate:

3. Itemii testului predictiv (sarcinile de lucru):

I₁: _____

I₂: _____

I₃: _____

I₄: _____

I...: _____

4. Grila de corectare (modelul raspunsurilor corecte si complete)

Itemul evaluării	Răspunsul corect și complet
I1: _____	
I2: _____	
I...: _____	

5. Timpul de lucru pentru rezolvarea testului:

b) ELABORAREA BAREMULUI DE CORECTARE ȘI NOTARE (modele orientative)

La elaborarea baremului de corectare și notare se va ține cont de următoarele:

- Să fie ușor de înțeles și de aplicat;
- Să specifice în mod clar care răspunsuri sunt acceptate și care nu sunt acceptate;
- Să nu permită aprecieri contradictorii ale aceluiași răspuns;
- Să specifice numărul de puncte acordat pentru fiecare răspuns integral sau parțial.

BAREM DE EVALUARE ȘI DE NOTARE

VARIANTA I

(pentru clasele de elevi la care evaluarea se face pe baza notelor)

ITEMI OBIECTIVI:

- Se punctează doar rezultatul, astfel: pentru fiecare răspuns se acordă fie punctajul maxim prevăzut în dreptul fiecărei cerințe, fie 0 puncte.
- Nu se acordă punctaje intermediare.

ITEMI SEMIOBIECTIVI ȘI SUBIECTIVI:

- Pentru orice soluție corectă, chiar dacă este diferită de cea din barem, se acordă punctajul maxim corespunzător.
- Nu se acordă fracțiuni de punct, dar se pot acorda punctaje intermediare pentru rezolvări parțiale, în limitele punctajului indicat în barem.

NR. ITEM	1	2	3	4
REZULTATE							
PUNCTAJ							
NOTA OBȚINUTĂ							

- Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Nota finală se calculează prin împărțirea punctajului obținut la 10.
- Timpul efectiv de lucru este de minute

VARIANTA II

(pentru clasele de elevi la care evaluarea se face prin calificative)

DESCRIPTORI

NR. ITEM	CALIFICATIVE			
	FOARTE BINE	BINE	SUFICIENT	INSUFICIENT
1	Răspuns corect și complet: (decrierea detaliată a rezultatului/ comportamentului așteptat de la elev)	Răspuns parțial corect:	Răspuns parțial corect:	Răspuns incorect:
2				
3				
...				

EVALUARE

Itemii	Calificativul final
Rezolvă integral și corect* itemii; parțial* itemii	foarte bine
Rezolvă integral și corect* itemii; incorect* item / parțial ... itemii	bine
Rezolvă integral și corect* itemii; parțial ...* itemii; incorect* itemii	suficient
Rezolvă parțial ...* itemii; incorect* itemii	insuficient

* se va preciza numărul de itemii

c) ÎNREGISTRAREA ȘI INTERPRETAREA REZULTATELOR TESTULUI PREDICTIV (model orientativ)

Aria curriculară: _____

Disciplina: _____

Clasa: _____

An școlar: _____

FIȘA DE INREGISTRARE A REZULTATELOR

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Item / barem corectare						Nota/ calificativ final test predictiv
		Nr. item	1	2	3	
		Punctaj maxim/ item (cf. baremului)						
1.		Punctaj obținut						
2.								
3.								
4.								
5.								

ANALIZA NIVELULUI DE ATINGERE A OBIECTIVELOR TESTULUI PREDICTIV

OBIECTIVE		01	02	03	04	05
Nr. elevilor care au realizat obiectivul	în totalitate					
	parțial					
	deloc					

ASPECTE POZITIVE (puncte tari):

ASPECTE NEGATIVE (puncte slabe/greșeli frecvente):

MĂSURI AMELIORATIVE:

d) PLAN DE MĂSURI PRIVIND ÎMBUNĂTĂȚIREA PROGRESULUI ȘCOLAR
(model orientativ)

Nr. crt.	Numele și prenumele elevului	Dificultăți înregistrate	Activități propuse	Termene	Indicatori de evaluare

3. Sugestii metodologice pentru desfășurarea activității educațional-terapeutice în învățământul special

SCENARIUL I

- ▶ eșalonarea orelor de începere/finalizare a cursurilor și a pauzelor pentru evitarea aglomerației și a interacțiunilor dintre preșcolari/elevi din grupe/clase diferite;
- ▶ stabilirea unui program de maximum șase ore/zi pentru preșcolarii/elevii cu dizabilități intelectuale din învățământul special, prin reducerea duratei activităților didactic-terapeutice sau identificare de noi variante de reorganizare/ alternare a activităților, având în vedere faptul că este dificilă purtarea măștii de protecție cca 8-10 ore/zi;
- ▶ Consiliul de administrație al unității de învățământ special poate decide ca unele activități ale învățătorului/profesorului-educator să se desfășoare în parteneriat cu profesorul de psihopedagogie specială/profesorii de diferite specialități de la clasă (în cadrul ariilor curriculare Om și societate, Arte, Tehnologii, Educație fizică și sport);
- ▶ adaptarea pentru preșcolarii/elevii cu CES, a informațiilor și a modalităților de însușire a regulilor de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2, inclusiv prin realizarea unor afișe/postere utilizând mijloace de comunicare specifice tipului de dizabilitate;
- ▶ integrarea în activitățile didactice a unui instructaj zilnic, inclusiv sub formă ludică, cu privire la normele și regulile de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2;
- ▶ utilizarea unor truse individuale de rechizite (instrumente de scris, colorat, foarfecă, lipici etc.) pentru fiecare preșcolar/elev, pentru a limita posibilitatea utilizării acestora de către mai multe persoane;
- ▶ introducerea în documentele de planificare și proiectare didactică a unor teme care să vizeze formarea unor deprinderi de igienă personală și socială (evidențierea regulilor de bază pentru o conduită sănătoasă în contextul epidemiologic actual);
- ▶ încurajarea părinților/tutorilor să participe la educația pentru igienă și sănătate a copiilor și să monitorizeze în mod obiectiv starea de sănătate a acestora;

- ▶ creșterea numărului de activități desfășurate în aer liber, cu respectarea măsurilor impuse de normele în vigoare pentru prevenirea și combaterea răspândirii infecției SARS-CoV-2:
- desfășurarea activităților de Educație fizică, de regulă, în curtea școlii/ pe teren de sport exterior (în funcție de condițiile meteo și infrastructura fiecărei unități școlare);
- activitățile specifice Terapiei Educaționale Complexe și Integrate - cu precădere Ludoterapia, Socializarea, pot fi desfășurate în aer liber;
- frecvență redusă pentru preșcolarii/elevii cu dizabilități grave care au, de regulă, și alte afecțiuni asociate, la recomandarea medicului curant;
- selectarea strategiilor didactice în funcție de contextul epidemiologic actual, care impune distanțarea fizică;
- planificarea și proiectarea activităților didactice și terapeutice se va realiza și ținând cont de particularitățile grupei/clasei de elevi, precum și de normele impuse pentru prevenirea răspândirii infecției SARS-CoV-2:
 - implementarea adaptărilor necesare privind respectarea distanțării fizice;
 - reducerea, în timp, a interacțiunilor de grup și, implicit, a utilizării unor materiale în comun;
 - derularea de activități ludice care să sprijine preșcolarii/elevii în deprinderea și utilizarea “gesturilor barieră”;
 - desfășurarea a cât mai multor activități în aer liber, în măsura în care spațiul exterior este amenajat corespunzător și condițiile meteo permit.

NU UITAȚI!

- se recomandă evitarea activităților didactice care presupun mișcare și/sau interacțiune între elevi;
- se interzice utilizarea pe parcursul unei ore a aceluiași materiale didactice sau schimbul de obiecte personale, jucării, telefoane etc.
- se recomandă limitarea activităților muzicale (cântatul), mai ales în spații închise.

SCENARIUL II

A. În cazul activităților didactic-terapeutice care impun prezența preșcolarilor/elevilor la școală:

- ▶ eșalonarea orelor de începere a cursurilor și a pauzelor pentru evitarea aglomerației și a interacțiunilor dintre preșcolari/ elevi din grupe/clase diferite;
- ▶ stabilirea unui program de maximum șase ore/zi pentru preșcolarii/elevii cu dizabilități intelectuale din învățământul special, prin reducerea duratei activităților didactic-terapeutice sau identificare de noi variante de reorganizare/ alternare a activităților, având în vedere faptul că este dificilă purtarea măștii de protecție cca 8-10 ore/zi;
- ▶ Consiliul de administrație al unității de învățământ special poate decide ca unele activități ale învățătorului/profesorului-educator să se desfășoare în parteneriat cu profesorul de psihopedagogie specială/profesorii de diferite specialități de la clasă (în cadrul ariilor curriculare Om și societate, Arte, Tehnologii, Educație fizică și sport);
- ▶ integrarea în activitățile didactice a unui instructaj zilnic, inclusiv sub formă ludică, cu privire la normele și regulile de prevenire a infectării cu SARS-CoV-2;
- ▶ utilizarea unor truse individuale de rechizite (instrumente de scris, colorat, foarfecă, lipici etc.) pentru fiecare preșcolar/ elev, pentru a limita posibilitatea utilizării acestora de către mai multe persoane;
- planificarea și proiectarea activităților didactice și terapeutice se va realiza ținând cont de particularitățile grupei/clasei de elevi, precum și de normele impuse pentru prevenirea răspândirii infecției SARS- CoV-2.

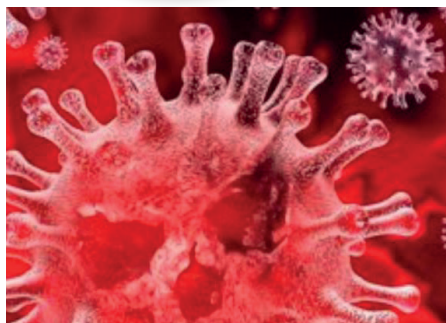
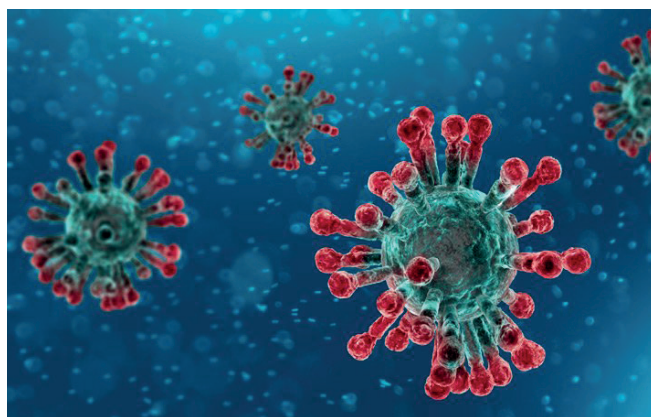
B. În cazul activităților didactic-terapeutice desfășurate cu grupe/clase de elevi în sistem online:

- ▶ identificarea unor canale/mijloace de comunicare accesibile (WhatsApp, Skype, Zoom, e-mail etc.), stabilite în acord cu părinții/tutorii elevilor, în vederea participării elevilor la activitățile suport de învățare online;
- ▶ proiectarea activității suport pentru învățarea online, din perspectiva principiilor didacticii generale și a celor specifice învățământului special;
- ▶ identificarea/elaborarea de resurse educaționale deschise dedicate activităților de învățare online pentru elevii cu dizabilități;
- ▶ adaptarea intervenției educaționale la particularitățile preșcolarilor/elevilor din învățământul special, precum și la specificul activităților desfășurate în mediul virtual, în vederea asigurării transmiterii și receptării optime a informațiilor;
- ▶ corelarea duratei de desfășurare a activităților online cu particularitățile psihoindividuale ale elevilor cu dizabilități (pentru elevii cu dizabilități grave, severe, profunde și asociate - un interval de 15-20 min./activitate, iar pentru elevii cu dizabilități moderate sau ușoare alocare unui interval de 20-30 min./activitate);
- ▶ stabilirea și respectarea unui program/orar pentru activitățile derulate în sistem online;
- ▶ desfășurarea activităților de învățare online pentru elevii cu dizabilități grave, severe, profunde și asociate, individual sau în grupe de 2-3 elevi;
- ▶ materialele educaționale transmise online vor cuprinde: conținuturi, explicații, aplicații și exerciții de evaluare/autoevaluare;
- ▶ oferirea unui feedback constructiv permanent elevilor și, după caz, părinților/tutorilor acestora, în urma participării la activitățile desfășurate și a rezolvării sarcinilor de lucru;
- ▶ implicarea părinților ca parteneri educaționali în derularea activităților didactice și terapeutice în sistem online;
- ▶ evitarea, pe cât posibil, a utilizării excesive de către elevii cu dizabilități, a resurselor digitale.

SCENARIUL III

- ▶ facilitarea participării elevilor cu dizabilități la activitățile suport de învățare online (WhatsApp, Skype, Zoom, e-mail etc.) prin stabilirea unor canale/mijloace de comunicare accesibile, în acord cu elevii și părinții/tutorii acestora;
- ▶ elaborarea programului activităților de învățare online, după consultarea cu părinții/tutorii preșcolarilor/elevilor cu dizabilități;
- ▶ proiectarea activității suport pentru învățarea online, din perspectiva principiilor didacticii generale și a celor specifice învățământului special;
- ▶ utilizarea auxiliarelor curriculare pentru învățământului special, a resurselor educaționale deschise specifice pentru preșcolarii/elevii cu dizabilități, elaborarea unor resurse educaționale dedicate activităților de învățare online pentru elevii cu dizabilități;
- ▶ adaptarea intervenției educaționale la particularitățile de vârstă și de diagnostic ale preșcolarilor/elevilor din învățământul special, precum și la specificul activităților desfășurate în mediul virtual, în vederea asigurării transmiterii și receptării optime a informațiilor;
- ▶ volumul și gradul de dificultate al sarcinilor de lucru să fie echilibrate;
- ▶ pentru elevii cu dizabilități grave, severe, profunde și asociate durata unei activități să fie cuprinsă între 15-20 min.;
- ▶ pentru elevii cu dizabilități moderate sau ușoare, durata unei activități să fie cuprinsă între 20-30 min.
- ▶ desfășurarea activităților de învățare online pentru elevii cu dizabilități grave, severe, profunde și asociate, individual sau în grupe de 2-3 elevi;
- ▶ materialele educaționale transmise online vor cuprinde: conținuturi, explicații, aplicații și exerciții de evaluare/autoevaluare;

- ▶ oferirea unui feedback constructiv permanent elevilor și, după caz, părinților/tutorilor acestora, în urma participării la activitățile desfășurate și a rezolvării sarcinilor de lucru;
- ▶ implicarea părinților ca parteneri educaționali în derularea activităților didactice și terapeutice în sistem online;
- ▶ consilierea părinților/tutorilor preșcolarilor/elevilor din învățământul special, în ceea ce privește desfășurarea activităților în sistem online și utilizarea resurselor TIC;
- ▶ evitarea supraîncărcării preșcolarilor/elevilor cu dizabilități cu sarcini de învățare, fie de către părinți/tutori, fie de către cadrele didactice, în condițiile învățării online;
- ▶ evitarea, pe cât posibil, a utilizării excesive de către preșcolarii/elevii cu dizabilități, a resurselor digitale;
- ▶ realizarea de ședințe metodice online în vederea identificării, diseminării și valorificării exemplurilor de bună practică privind activitățile de învățare online.

► **Modele orientative de documente de planificare și proiectare didactică**

PLANIFICAREA ANUALĂ

CADRU DIDACTIC: _____

DISCIPLINA: _____

CLASA: _____

COMPETENȚE GENERALE/OBIECTIVE CADRU:

- _____
- _____
- _____

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice/ Obiective de referință	Nr. ore	Observații

NU UITAȚI!

Planificarea anuală presupune:

- identificarea unităților de învățare și a succesiunii acestora;
- asocierea unităților de învățare cu competențele specifice/obiectivele de referință urmărite;
- eșalonarea în timp (precizarea numărului de ore pentru fiecare unitate de învățare).

PLANIFICAREA SEMESTRIALĂ

Semestrul I / Semestrul al II-lea

Nr. crt.	Unitatea de învățare	Competențe specifice/ Obiective de referință	Conținuturi	Nr. ore/ perioada	Observații

NU UITAȚI!

Planificarea semestrială presupune parcurgerea următoarelor etape:

- ▶ realizarea asocierilor dintre competențele specifice/obiectivele de referință și conținuturi;
- ▶ distribuirea conținuturilor prevăzute de programele școlare pe unități de învățare;
- ▶ stabilirea succesiunii de parcurgere a unităților de învățare;
- ▶ alocarea timpului considerat necesar pentru fiecare unitate de învățare.

PROIECTAREA DIDACTICĂ PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Conținut	Competențe specifice/ Obiective de referință	Activități de învățare	Data	Resurse	Evaluare	Observații

NU UITAȚI!

Proiectarea didactică pe unități de învățare presupune:

- ▶ detalierea conținuturilor și asocierea acestora cu competențele specifice/obiectivele de referință urmărite;
- ▶ activitățile de învățare pot fi cele prevăzute de programele școlare, completate sau modificate de cadrul didactic, în funcție de particularitățile colectivului de elevi;
- ▶ resursele vizează specificațiile de loc, formele de organizare a clasei, precizarea metodelor și mijloacelor utilizate;
- ▶ rubrica evaluare prezintă metodele și instrumentele aplicabile la clasă, tipul acestora.

PLANUL DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

Planul de intervenție personalizat reprezintă un instrument educațional de planificare și programare a activităților educațional-terapeutice și de concentrare a intervențiilor, pe baza unui proces de identificare a capacităților, abilităților, competențelor elevilor cu CES.

PLAN DE INTERVENȚIE PERSONALIZAT

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI (EI):

DATA NAȘTERII: _____

CLASA: _____

ANUL ȘCOLAR: _____

DIAGNOSTICUL: _____

ECHIPA DE INTERVENȚIE: _____

• SCOPUL (COMPORTAMENTUL ȚINTĂ/REZULTATUL AȘTEPTAT)

• OBIECTIVE:

▶ PE TERMEN SCURT: _____

▶ PE TERMEN MEDIU: _____

- DURATA PROGRAMULUI: _____
- DOMENIUL / DOMENII DE INTERVENȚIE: _____

- DATA ELABORARII PIP: _____
- DATA REVIZUIRII PIP: _____
- CONȚINUTUL ACTIVITĂȚILOR: _____

Nr. crt.	Obiectiv operațional	Strategii de terapie și recuperare	Intervalul de timp	Evaluare și aprecierea evoluției	
				Indicatori	Instrumente
1					
2					

PLANIFICAREA SĂPTĂMÂNALĂ A ACTIVITĂȚILOR DE TERAPIE EDUCAȚIONALĂ COMPLEXĂ ȘI INTEGRATĂ

NUMELE ȘI PRENUMELE CADRULUI DIDACTIC: _____

ȘCOALA: _____

CLASA: _____

SĂPTĂMÂNA: _____

Ziua	Orar	Subiectul activității	Obiective operaționale	Strategii didactice	Evaluare	Observații

Având în vedere specificul activităților de terapie educațională complexă și integrată, planificarea activităților se va realiza săptămânal.

NU UITAȚI!

În realizarea planificării, se vor avea în vedere următoarele aspecte:

- ▶ selectarea conținuturilor, a subiectelor activităților și asocierea acestora cu obiectivele urmărite, în concordanță cu particularitățile colectivului de elevi;
- ▶ selectarea celor mai adecvate strategii didactice;
- ▶ prezentarea metodelor și a instrumentelor aplicabile la clasă, tipul acestora.

PROIECTUL DIDACTIC

Proiectarea lecției presupune definirea anticipativă a obiectivelor operaționale, a conținuturilor, a strategiilor și a modalităților de evaluare, precum și a relațiilor dintre acestea.

PROIECT DIDACTIC

(model orientativ)

UNITATEA DE ÎNVĂȚĂMÂNT: _____

CLASA: _____

DISCIPLINA DE ÎNVĂȚĂMÂNT / ACTIVITATEA TERAPEUTICĂ:

UNITATEA DE ÎNVĂȚARE: _____

SUBIECTUL LECȚIEI: _____

TIPUL LECȚIEI: _____

DATA: _____

CADRUL DIDACTIC: _____

► **CAPACITĂȚI DE ÎNVĂȚARE:** (sunt prezentate grupele de nivel de dezvoltare, formate din elevi cu ritmuri de lucru diferite; în funcție de capacitățile de care dispun, pot realiza toate obiectivele proiectate sau o parte din acestea - se precizează care:)

► **OBIECTIVE OPERAȚIONALE:**

GRUPA 1:

O 1.1

O 1.2.

O 1.3.

GRUPA 2:

O 2.1

O 2.2.

O 2.3.

GRUPA 3:

O 3.1

O 3.2.

O 3.3.

.....

Etaple lectiei/ activității terapeutice	Obiective operațio- nale	Subiectul activității	Conținutul lecției/ activității terapeutice	Strategii didactice		Itemi de evaluare
				Metode și procedee	Mijloace didactice	

4. Recomandări privind activitatea profesorilor itineranți și de sprijin cu preșcolarii și elevii cu CES integrați în învățământul de masă

- ▶ preșcolarii/elevii care fac parte dintr-un grup cu risc (de exemplu: boli respiratorii cronice severe, obezitate severă, diabet zaharat tip I, boli inflamatorii, imune/auto-imune, boli rare, boli ereditare de metabolism, dizabilități, tratament imunosupresiv) vor reveni în școli, cu avizul și recomandările specifice ale medicului curant și cu acordul scris al părinților/tutorilor;
- ▶ protejarea sănătății preșcolarilor/elevilor cu CES și cu alte afecțiuni asociate (în unele cazuri, comorbidități COVID), prin asigurarea condițiilor pentru organizarea de activități cu frecvență redusă;
- ▶ programul cadrelor didactice itinerante și de sprijin se va realiza în funcție de scenariul de funcționare stabilit de către unitatea de învățământ integratoare;
- ▶ creșterea numărului de activități individuale desfășurate de către profesorii itineranți și de sprijin, în spații amenajate corespunzător, în locul activităților de sprijin de la grupa/clasa integratoare, având în vedere evitarea supraaglomerării sălilor de clasă/grupă.

În condițiile în care contextul epidemiologic impune desfășurarea activității cadrelor didactice itinerante și de sprijin în sistem online, se recomandă:

- ▶ stabilirea unor canale/mijloace de comunicare accesibile, în acord cu elevii și părinții/ tutorii acestora;
- ▶ stabilirea unui program săptămânal al activităților online pentru elevii cu CES care beneficiază de servicii de sprijin și comunicarea acestuia tuturor celor implicați (elevi, părinții/ tutorii)
- ▶ crearea contextelor adecvate, astfel încât elevii cu CES să fie motivați să participe activ în desfășurarea activităților online;

- ▶ adaptarea intervenției educaționale și a suportului acordat la particularităților de vârstă și de diagnostic ale preșcolarilor/ elevilor cu CES, precum și la specificul activităților desfășurate în mediul virtual, în vederea asigurării transmiterii și receptării optime a informațiilor;
- ▶ colaborarea cu cadrele didactice de la clasă, în vederea identificării celor mai bune strategii de desfășurare a activităților de învățare online, precum și a modalităților de adaptare a materialelor și sarcinilor de lucru pentru elevii cu CES;
- ▶ adoptarea unui set unitar, la nivelul echipei multidisciplinare, de aplicații pentru învățarea online, accesibile de pe un anumit număr de echipamente/dispozitive diverse (telefon, tabletă, PC etc.), adaptate tipului de dificultate a elevilor;
- ▶ accesarea unor platforme integrate, interactive, dar și atractive pentru elevi (Zoom, Google Classroom, Moodle, Edmodo, Kahoot!);
- ▶ elaborarea, adaptarea, selectarea resurselor educaționale deschise și a altor categorii de mijloace și resurse care pot fi utilizate în intervenția educațională pentru elevii cu CES integrați în învățământul de masă, în sistem online;
- ▶ proiectarea activității suport pentru învățarea online și realizarea adaptărilor curriculare din perspectiva principiilor didacticii generale și a celor specifice învățământului special și special integrat;
- ▶ elaborarea unor materiale didactice atractive, sub formă de jocuri, prezentări, teste interactive etc., în scopul antrenării preșcolarului/elevului cu CES în activitate;
- ▶ adaptarea intervenției educaționale la particularitățile de vârstă și de diagnostic ale elevilor, precum și la specificul activităților desfășurate în mediul virtual, în vederea asigurării transmiterii și receptării optime a informațiilor;

- durata unei activități să fie cuprinsă între 15-30 de minute;
 - volumul și gradul de dificultate al sarcinilor de lucru să fie echilibrate;
 - mijloacele de comunicare online să fie selectate în funcție de echipamentele informatice disponibile.
- ▶ realizarea unui instructaj clar și coerent privind utilizarea materialelor didactice, a instrumentelor de lucru și de evaluare specifice, transmise prin mijloace digitale;
 - ▶ elaborarea de instrumente de evaluare aplicabile online, în funcție de particularitățile de vârstă și de diagnostic ale elevilor, pentru înregistrarea progresului acestora;
 - ▶ oferirea unui feedback constructiv permanent preșcolarilor/elevilor și, după caz, părinților/tutorilor acestora, în urma participării la activitățile desfășurate și a rezolvării sarcinilor de lucru;
 - ▶ accentuarea rolului părintelui/tutorei în procesul de învățare sub aspectul promovării de către acesta a unui comportament pozitiv de relaționare și colaborare cu cadrele didactice și cu profesorul de sprijin; consilierea părinților/tutorilor în vederea facilitării desfășurării activităților de învățare, în sistem online, pentru proprii copii;
 - ▶ evitarea supraîncărcării preșcolarilor/elevilor cu CES cu sarcini de învățare, fie de către părinți/tutori, fie de către cadrele didactice, în condițiile învățării online.

► **Model orientativ pentru elaborarea adaptării curriculare**

ADAPTAREA CURRICULARĂ

Adaptarea curriculară reprezintă corelarea conținuturilor componentelor curriculumului național cu posibilitățile elevului cu CES sau alte tipuri de cerințe educaționale din perspectiva finalităților procesului de adaptare și de integrare școlară și socială a acestuia.

NUMELE ȘI PRENUMELE CADRULUI DIDACTIC:

ȘCOALA: _____

NUMELE ȘI PRENUMELE ELEVULUI:

ȘCOALA: _____

CLASA: _____

DISCIPLINA: _____

PERIOADA DE IMPLEMENTARE: _____

1. COMPETENȚE GENERALE:

Competențe specifice	Conținuturi/ Activități de învățare	Metode și mijloace de realizare	Metode și instrumente de evaluare	Observații

NU UITAȚI!

Adaptarea curriculară presupune, printre altele:

- ▶ selectarea unor părți din curriculumul general și a unor activități de învățare, de regulă cele mai complexe, și transmiterea acestora utilizând strategii didactice adaptate particularităților psihoindividuale;
- ▶ accesibilizarea tuturor părților din curriculum;
- ▶ realizarea unei corelații între activitățile de învățare și competențele vizate, precum și cu metodele și mijloacele de evaluare, în concordanță cu particularitățile elevului;
- ▶ selectarea unor metode și instrumente de evaluare funcțională care să permită evidențierea evoluției elevului.

Romeo Adrian COZMA – Inspector școlar, ISMB

Lucian MOZER – SCHONBORN – Director Școala Gimnazială Specială Nr. 7,
București

Sorina – Marinela PERȘINARU – Director Școala Gimnazială Specială Nr. 2,
București

Marinela VASILE – Director Școala Gimnazială Specială “Constantin
Păunescu”, București

Maria Mădălina TURZA – Președinte ANDPDCA

Corina CEAMĂ – Șef Birou Incluziune Școlară, MEC

Iuliana – Marinela TRAȘCĂ – Șef Serviciu Consiliere, Orientare Școlară și
Activități Extrașcolare, MEC
(coordonator grup de lucru)